

CERKVENI GLASBENIK.

Organ Cecilijinega društva v Ljubljani.

Izhaja po enkrat na mesec in velja za celo leto z muzikalno prilogo vred 2 gold.,
za ude Cecilijinega društva in za cerkve ljubljanske škofije 1 gold. 50 kr.

Vredništvo in upravnništvo je v hiši „Katoliškega društva rokodelskih pomočnikov“,
Poljske ulice št. 10.

Najstarejše slovenske pesmarice.

Priobčil Evgenij.

(Dalje.)

Ložje je bilo izvesti Trubarjevo navodilo pri veri sv. Atanazija; treba je bilo le besede po stavkih primerno razdeliti, da so se mogle „psalirati“. Važno za nas je, da omenja Trubar te koralne pesmi kot čisto znane. Pri drugih pesmih, katerih ljudje, ali vsaj izobraženejši cerkveni pevci, niso mogli poznati, natisnil je ves napev z notami, kakor smo ravnokar videli iz navedenih vzgledov; nerazumljivo bi bilo torej njegovo ravnanje pri teh koralnih napevih, ako ne bi bili splošno v rabi v njegovi dobi. Dotična vera pa se peva samo pri slovesni peti sv. maši, kadar se obhaja po liturgičnem predpisu, zato smemo iz tega trdno sklepati, da se je v Trubarjevi dobi in pred njim katoliška služba božja na Slovenskem vršila natanko po liturgičnem predpisu, kateri zahteva, da se naj pri slovesni peti sv. maši predpisane besede pojo v vlatinskem jeziku neizpremenjene in neokrajšane. „Cecilijanski ideal“ torej ni bil ptuj. Protestantje se seveda katoliških obredov niso držali, ampak so peli slovensko in nemško „beim Regol, Posaunen, Zinken und Schalmeyen;“ tem veselejši moramo biti zato te gotovo nepristranske priče.

2.) Največ pesmij je prestavljenih iz nemščine. Tudi prvotno latinskih je več, pa mnogo izmed teh je takih, ki so bile prej predelane v nemškem jeziku, in potem šele prestavljene v slovenščino. Napevi so dostojni in resni, tako, da je mnogokrat težko določiti, kaj je koralnega in kaj ni. Dasi te pesmi niso bile domače, priljubile so se ljudstvu vendar zlasti nekatere, in ti priljubljeni napevi so postali nekateri stalni, tako da so protestantje zlagali na nje tudi druge besede. Taka napeva sta bila zlasti sledeča dva: Od te vezherje ali prave Mafhe Jesufove, gdu inu koku je to ifto poftavil, inu koku fe ima dershati, fkufi Primosha Truberja.

Sve-ti Pa-ul v' enim Lyfti, I - nu ti E-vange-li-fti Od pra-ve Mafhe pi-fho. :/:
Ka-dar je Jesusfratan bil, Sanas martrofterpit hotil, s' Jogrigre vezher v' Hifho:

Sa-zhne shnymi ve-zher-ja-ti, I - nu nym no-ge vmi - va - ti Dol-gu nym
pre-di - gu - je, Od Bo-ga od Mar-tre fvo-je vfe fvo-je Ver-ne tro-fhtal je
Mo-lit, lu - bit vka - su je.

Textus orationis Dominicae, Rhythmicè et Paraphrasticè expositus. — Kratka islaga tiga Ozha nafha od Trubarja.

O-zha, Syn Duh, Nebefki Krajl, Tvoje I - me fve - ti fe :/:
Zhes naf de bofh fam krajloval, Tvo-ja vo - la si - di fe Ka - kor ne-
be-fki an-ge-li, To-ku vfi lu-dje na Sem-li Te-be vol-nu de flu - she.

Ti napevi, katerih je bilo več, imeli so nekako tako nalogo, kakor starogrški „nomoi:“ ako je kak pesnik preložil pesem in ni imel zanjo pripravnega napeva, ali mu napev dotične pesmi ni ugajal, zapisal je kar poleg naslova, da se naj poje, kakor ona znana pesem.

V tem oddelku se moramo spomniti še posebno psalmov, katerih je mnogo preloženih v vezani besedi in uglasbenih. Ni verjetno, da bi jih bili zložili naši protestantje sami v tej obliki, zlasti zaradi napevov, ampak dobili so jih z napevi že v nemščini. Zanimive so pri mnogih besede. Marsikak psalm se je v rokah protestantovskih tako izpremenil, da več sam sebi ni podoben. Več jih je tako zasukanih, da so naravnost obrnjeni proti katoličanom. Na mesto svetega pevca, postavljajo protestantje sami sebe, a ulogo sovražnikov Božjih in Izraelovih morajo prevzeti katoličani. Kdor se upa z besedami svetega pisma tako ravnati, ta pač lahko najde v njih vero, katero koli hoče.

3.) Že večkrat se je pisalo o narodnem blagu, katero je vsprejel Trubar v te pesmarice. Pa Trubar ni bil nikdar nabiratelj narodnih napevov: kot protestant se ni mogel ogrevati za stare cerkvene pesmi, ker so bile vse katoliške, in tudi ni bil glasbeno toliko izobražen, da bi bil napev napisal po posluhu. Še manj se more to trditi o njegovih pomočnikih. Zato narodnih napevov ni mnogo v ti zbirki, jaz bi trdil to samo o sledeči pesmi, ki pove z naslovom svojim, da jo je Trubar že prej našel med Slovenci. *Vetus Slavorum Decalogus, simplex textus utcumque emendatus.* — Te ftare deffet sapuvidi, nekuliku fkusi Truberja popraulene.

Kir lzhe Bo-gu flu-shi - ti ta j ma o - hra - ni - ti :/:
Te de - flet sa-pu - vi - di, ve-ruj v e - ni - ga Bo - ga Lu - bi ga is

tvoj-ga fer-za, i - nu tvoj - ga blish-ni-ga Kyrie elejfon Chrište elejfon.

Kir hzhe Bogu flushiti, ta ima ohraniti, Te deštet sapuvidi, Veruj v' eniga Boga Lubi is tvojga ferza, inu tvojga blishniga, Kyrie eleison, Chrište eleifon.

Neroti fe unuznu, per tem Boshjim Imeni, Prasnik zhlovik pofvezhuj, fvoje ftarifhe pofhtuj. Zhlovik zhloveka nevmori. Prefkuftva ti ne tryboj, Kyrie eleifon, Chrište eleifon.

Inu nikar nekradi, Falsh prizha ti ne bodi, Lufkih Shen negeruj ti, Lufkiga blaga nesheli. Daj nam je Bog dershati, Vfelej v' pokuri ftati, Kyrie eleifon, Chrište eleifon.

Ne vem, koliko je ta pesem od Trubarja „popraulena“, a to je gotovo, da bi bil lahko dobil boljših napevov, ako bi bil znal izbirati. Pri drugih domačih pesmih napeva niti napisal ni, ampak objavil je samo besede s pristavkom, da se pojo lahko na „mnogitero visho“.

Znamenita pa je sledeča pesem, katero objavimo celo.

Vulgaris Slavorum in die Resurrectionis Domini Cantus, varijs quimodis feu vocibus canitur. — Ta ftara Velikonozhna Pejfffen v' nekuliku mejftih popraulena, na mnogitero visho.

Jesus ta je od Smerti vftal,
Od fvoje britke Martre,
Nam fe je vefseliti,
Nam hozhe h' trofhtu priti.
Kyrie eleifon.

Jesus ta je bil pokopan,
En velik kamen na grob djan,
On je ta pakal gori djal,
Vfo Hudizhevo muzh rasdjal.
Kyrie eleifon.

Jesus Tomasha je fvaril,
De je on taku kafsán bil,
De nej bil poprej veruval,
De je on od fmerti bil vftal.
Kyrie eleifon.

De bi ne bil od fmerti vftal,
Vusulni fveit bi konéz vsel,
Obtu fe vefselimo,
Inu Boga hvalimo.
Kyrie eleifon.

Na tretji dan od fmerti vftal,
Tém shenam fe je perkasal.
Kir fo njega ifkale,
De bi ga bile shalbale.
Kyrie eleifon.

Tedaj je Tomash sedaj fposnal,
Inu is vere taku djal,
O Gospud moj inu Bug moj,
Daj mi de jelt bou vfelej tvoj.
Kyrie eleifon.

Bug je taku milofliv bil,
Svojga Synu mej nas puftil,
Od Marie je rojen bil,
Vusulni sveit obefselil.
Kyrie eleifon.

Angel ta je h' tem shenam djal,
Jesus je vshe od fmerti vftal,
Tu vy tem Jogrom pravite,
Inu Petru osnanite.
Kyrie eleifon.

Obtu je Jesus gori vftal,
Inu je ta pakal rasdjal,
Hudizha, Greb, Smert je poderi,
Nebefka Vrata nam odperi.
Kyrie eleifon.

Je jel Jude vuzhiti,
Le Bogu prou flushiti,
Tu fo mu sa slu vseli,
Na Krish fo ga respeli.
Kyrie eleifon.

Maria Magdalena,
Ta je ta prva bila,
Kir je Jesusa vidila,
Stvarnika Nebeskiga.
Kyrie eleifon.

Obtu my vfi karfzheniki,
Vbosi veliki grefniki,
Hvalimo Gospuda Boga,
Synu Marie Jesufa.
Kyrie eleifon.

Na Krishi je to fmert podjel,
Joseph je njega doli fnel,
Maria prejerala,
Te rane kufhovala.
Kyrie eleifon.

Sveti Tomash neveren bil,
Ta je kumaj tiga dobil,
De je vidil prou Jesufa,
Tiga shiviga Chriftufa.
Kyrie eleifon.

Bodi tebi ó Gospud Bug,
Ozha Syn inu Sveti Duh,
Zhaft inu hvála dana,
Tiga odrefhovanja.
Kyrie eleifon.
Alleluja, Alleluja, Alleluja.

V zadnji izdaji l. 1595. je zapisal Felicijan T. okrajšano inačico k tej pesmi z naslovom „Ena stara Velikanozhna Pejffen“. Začenja se ravno tako, a ima le šest kitic.

Ta pesem je jedna izmed najstarejših, kar jih je bilo zloženih v slovenskem jeziku. Na rokopisu v licejski knjižnici ljubljanski je napisana prva kitica, ki se glasi:

Kryft itt herftonden.

Nas gofpud ye od fmerti ftwal, od nega
britke martre / nam ye fe ve fe
liti / onam choctfche trofti biti Kyrie on.

Na prvi pogled se vidi, da je to ista pesem. Veščaki (prof. Sichel, Jadić, Vatrosl. Oblak) so preiskali ta spomenik in določili, da je spisan v začetku XV. stoletja, okolu leta 1430.¹⁾ Ako je bila zložena pesem še le v tem času, ko jo je zapisal neznani pisatelj teh listov, stara je bila o Trubarjevem času že poldrugo stoletje. Nahaja se pa tudi v rokopisnih zbirkah poznejših dob, in gotovo se še sedaj pojejo med narodom inačice te znamenite pesmi, ki je sedaj stara gotovo že čez polpetsto let.

Razven tega je Trubar sprejel v svojo zbirko tudi še sledeče pesmi, ki niste narodni, a ste bili pred njim znani in priljubljeni:

Solemnis ille cantus, dies est letitiæ, à quodam ante hæc tempora benè translatus, rhythmicè vtcunque compositus. — Ta stara boshizhna Peiffen, prau tolmazhena, ampak nikaar poufod rajmana, v' svoji vishi, kakorta odpreda: Hvalimo my danas Boga.

Ta dan je vfiga vefselja, Diviza je rodila / Tiga Synka Boshjiga, Diviza je oftala, Nafhiga Odrefhenika, Stvarnika Nebefkiga, Angelfkiga Krajla: Gdu je flifhal glih tiga, Diviza rodila Buga, je zhudu preveliku.

Ta Hzhi je Mati poftala, fvojga Ozha rodijla / Stvar je fvojga Stvarnika, Diviza je doyla. O Maria isvolena, per Bugi si gnado nafhla, kir je Eva sgubila: Skus to je Bug zhlovik poftal, kir je naf refhil od Pekla, Hvalo Bogu dajmo.

Kakor fonze fkus glash gre, glash ta fe neresbye / V' glihi vishi rojen je, nash Jesus od Marie. Kakor ta luzh od luzhi gre, Sonze fvojo fvitluft pufty, ter vuner v'nym oftane: Lih taku Bug od Buga gre, Bug Ozha ta Synu rody, vezhnu v'nym prebiva. (Konec prih.)

Spomini na 14. občni zbor cecilijanskega društva v Reznu.

Piše F. F.

Bral sem nekje (dragi bralec me bode že oprostil, ako ne morem povedati natančnega vira), da je nekdo vprašal Mozarta, kako se človek najbolj uči glasbe. Mož je pričakoval bogvedi kako učen odgovor; ali Mozart ga prime za uho rokoč: „Tu notri tiči vsa umetnost! Slišati je treba dobro glasbo; to več izda, kakor vse učne knjige o glasbi“.

¹⁾ Letopis „Mat. Slov.“ 1889. str. 124, 159.

Da, slišati je treba dobro glasbo! Teh Mozartovih misli bil sem tudi jaz, ko sem po raznih cerkvenoglasbenih listih čital oznanilo, da bodo tamkaj v daljnem Reznu na Bavarskem obhajali 8. in 9. avgusta znamenito cerkv.-glasbeno slavnost. Cecilijansko društvo za Nemško, Avstro-Ogersko in Švico sklenilo je namreč, da bode omenjena dneva praznovalo v Reznu kar trojno slavnost: 14. občni zbor, petindvajsetletnico svojega obstanka in tri-stoletnico glasbenih prvakov Palestrine in Orlanda. Vsa stvar zdela se mi je zelo mikavna, in to tem bolj, ker naznanjeno je bilo, da bode pevske točke proizvajal slavni regensburški kor, o katerem sem že toliko pohvalnega slišal in bral. Le nekaj me je še zadrževalo, namreč dolga pot in pa ne posebno spodbudna okoliščina, da nisem mogel najti daleč okrog nobenega tovariša. Vendar želja, slišati enkrat dobro cerkveno glasbo, je zmagala, in tako sem v božjem imenu sam nastopil daljno pot z najboljšim namenom, da bi se na tujem naučil kaj koristnega.

Potovanja samega ne bom tu popisoval, ker to ne spada semkaj; omejiti se hočem le na to, kar bi utegnilo zanimati naše cecilijance.

Nekaka predslavnost vršila se je že v nedeljo 5. avgusta; že takrat namreč peli so v stolnici v proslavo Palestrine njegovo peteroglasno mašo „O admirabile commercium“ in v proslavo Orlanda njegov šesteroglasni ofertorij „Ave Maria“. Popoldne pri vesperah pa so peli falsobordone raznih starih mojstrov. Vendar o tem ne morem poročati, ker nisem bil pričujoč. Dospel sem namreč v Rezen še le v torek opoludne. Ob treh bila je zadnja glavna skušnja v dominikanski cerkvi, kjer se nas je zbralo vse polno poslušalcev. Vodil je takrat petje deloma prefekt Mayer, deloma stolni kapelnik Engelhart. Skušnja se je povoljno obnesla, tako da smo z velikim zaupanjem pričakovali prihodnjega slavnostnega dne.

Zvečer ob 8. zbrali smo se v prostorni Erhardovi dvorani. To vam je krasna dvorana, kakor navlašč pripravna za taka zborovanja. Imenuje se Erhardova dvorana, ker je prav zraven kripti sv. Erharda, kateri je kot škof zelo veliko deloval na Bavarskem. V najnovejšem času bila je ta dvorana popolnoma prenovljena in olepšana s krasnimi slikami, tako da se sme sedaj po pravici prištevati posebnim znamenitostim v Reznu. Na odru bili so postavljeni kipi sv. Očeta, Palestrine, Orlanda, dr. Proske-ja in dr. Witt-a. Število gostov se je vedno bolj množilo in postalo je zelo živahno po dvorani. Večina udeležencev je že dospela v Rezen, nekateri pa so prišli še le drugi dan.

Najprvo stopi na oder moški zbor ter pozdravi goste s precej umetno Hanisch-evo skladbo „Begrüßungschor“. Vodil je to točko — kakor tudi vse druge istega večera — vrli duhovnik in stolni kapelnik Engelhart. Na to vstane predsednik slavnostnega odbora, baron pl. Aufsess ter pozdravi zborovalce s kratkimi, a prisrčnimi besedami. Naznani, kako splošno veselje je zavladalo v mestu, ko se je zaslišalo, da misli cecilijansko društvo obhajati svoj 14. občni zbor v starodavnem Reznu, tamkaj, kjer je zborovalo že pred 20 leti ter zapustilo med ljudstvom najprijetnejše spomine. Izrazi prisrčno željo, da bi se gostje prav dobro počutili v Reznu, a prosi ob enem potrpljenja, ako ne bodo vsega tako našli, kakor si sami žele. Želeč božjega blagoslova vsemu zborovanju, sklene svoj pozdrav.

Na to prevzame besedo predsednik cecilijanskega društva, Fr. Schmidt. Omenja, da cecilijansko društvo ne zboruje sedaj prvičkrat v Reznu; že dvakrat obhajalo je tu svoj občni zbor, namreč l. 1869. in 1874. in že dvakrat je skusilo izvanredno gostoljubnost regensburžanov. Za zopetni prijazni sprejem zahvaljuje se regensburžanom sploh, zlasti pa še slavnostnemu lokalnemu odboru. Na to razpravlja govornik pomen občnih zborov cecilijanskega društva, katero izpolnuje svojo misijonsko delovanje na ta način, da zboruje vedno na drugem kraju in tako vedno dlje širi cecilijanske ideje. Potem našteva vsa ona mesta, v katerih je cecilijansko društvo zborovalo v 25 letih svojega obstanka; povdarja pa, da največega pomena za društvo je bilo in je še vedno mesto Rezen. Tu je takorekoč rodno mesto cecilijanskega društva, tu so se nahajali vedno njegovi najmočnejši stebri; in med temi stebri omenja v prvi vrsti ranjkega dr. Witt-a. „Bog povrni vsem!“ tako nadaljuje. „Mi pa obljubimo, da ne bomo opešali v delu; zlasti hočemo še ta občni zbor porabiti za resno delovanje“. — Z velikim navdušenjem je sprejelo občinstvo ta govor.

Na to je zapel mešan zbor jako ljubko Mendelssohnovo „Es wird ein Stern“, tercet in zbor iz „Kristusa“. Više glasove peli so dečki; s svojimi srebrnotistimi glasovi in zlasti s pravilnim izgovarjanjem so se poslušalcem jako prikupili. — Predsednik Schmidt naznani na to, da bode prihodnji dan v stolnici pontifikalna in ne samo navadna peta maša, kar so vsi navzoči pozdravili z velikim veseljem. Ob enem prebere brzozjavko, katera je kot pozdrav zborovalcem došla od Singenbergerja, predsednika cecilijanskega društva v Ameriki. V njegovem imenu nastopi sedaj ameriškanski duhovnik Tappert ter govori jako navdušen govor. Poroča, kako čvrsto napreduje cecilijansko društvo v severni Ameriki; pri tem se zlasti spominja neprecenljivih zaslug profesorja Singenbergerja. Naštevata nadalje razne zapreke, katere ovirajo razvijanje cecilijanskega društva; v prvi vrsti omenja tu različno vzgojo in narodnost ameriških duhovnov, in pa mladost katoliške cerkve v Ameriki, katera se komaj zadnjih 100 let more prosto razvijati. Z veseljem poroča pa tudi, da je v severni Ameriki mnogo cerkva, v katerih se goji pravilna cerkvena glasba. V zgled navaja zlasti Palestrinino društvo v New-Yorku in pevsko društvo sv. Jožefa v Detroit. „Z veseljem“, tako sklepa svoj govor, „nadaljujemo vojsko zoper mogočno valovje necerkvenosti v petju in liturgiji. Včasih nam res hočejo roke opešati; včasih se nam dozdeva, da dosežemo pri ljudstvu ravno toliko, ali pa še več priznanja, ako se ne trudimo toliko v tej zadevi. Ali ta misel nam oslajša tudi najtežavnejše delo, da odobravajo in blagoslavljaajo naše delovanje sam najvišji cerkveni pastir in naše škofijstvo ter da se trudimo za to, kar je dobro, lepo in v resnici cerkveno. Izvrstnemu govoru je sledilo dolgotrajno odobravanje.

(Dalje prih.)

D o p i s i.

Z Iga. Oziraje se na Vašo željo pošljem C. Gl-u po daljšem prestanku zopet poročilo o cerkv. petju na Igu. Brez posebnega vvida ga tu podam. Latinske mašeujemo te-le: J. Schweitzer op. 26. in 27.; A. Foerster op. 15; C. E. Stehle maša „Salve

Regina;“ 1. in 2. maša, zl. C. A. Leitner. Poleg teh pojemo še posamezne dele Joos-ove maše in J. Molitor-jevih op. 11. in 12. Maše naših domačih skladateljev mi niso znane, izvzemši kar jih je v C. Gl-u. — Introitus in Communio pojemo koralno s sprejemanjem orgel po Fr. X. Haberl-Hanisch-evi izdaji; največkrat pa taiste kar recitujem, nikoli pa ne izpustim. Graduale in Offertorium izbiram iz „Lauda Sion“, C. Glasbenika ter Leitner-jeve zbirke. — „Te Deum“, A. Foersterjev iz C. Gl.-a.; Schöpfvov v D, ki sem ga pre naredil tako, da ondi izpuščeni tekst 3- ali 4glasno recitujemo in ga tako do zadnje besede izpojemo. Tretjega pojemo včasih od neznanega skladatelja; le škoda, da je zelo okrajšan. „Tantum ergo:“ iz Cecilije, P. Ang. Hribar-ja, J. E. Dyrke-ja, Schmitt-a, Schubiger-ja in Mitterwalner-ja. — Requiem: P. Ang. Hribar-ja op. 5. in onega iz leta 1892; F. Kirms-a in moje prvo delo. — Ave Marija od P. Ang. Hribar-ja in A. Nedvčd-a, — Odkar sem tu na Igu, gojil sem poleg figuralnega petja tudi koralno; a do zaželjenega uspeha vendar še nisem prišel. Uzrok temu je prepogostna menjava pevkinj, nekoliko pa tudi premalo blage volje. V 8 letih spremenile so se mi pevkinje 4krat; torej je umevno, da do dobrega koralnega petja ni lahko priti. Najboljši zbor sem imel v letih 1888 — 1891; takrat smo mnogo odkazanih introitov in komunij pravilno koralno peli, zdaj pa je moram le recitovati. (Saj koral ni navezan na število glasov; poje ga lahko orglavec sam in ga spremlja z orglami. Vr.)

Cerkvenih določil pa se strogo držim že od l. 1888. Pri slovesnih ali petih mašah jemljem popolnem ves nam odkazani tekst, le sekvencij za velikonoč, binkošti in sv. Telo nismo doslej še nikdar peli. Da mi pa ni treba za vsak praznik posebej se pripravljati na Introitus in Communio (Pa bi bilo treba. Vr.), sestavlil sem si jih za vse nedelje in praznike, kadar je pri nas slovesna ali peta maša v zvezek, ki mi bode leto za letom dobro došl. Ako bodem imel pevske moči, bomo peli po Graduale Rom. in Organum comitans; ako ne, vzamem zopet zvezek v roko. *Fr. Miglič, organist.*

Iz Vipavskega, sredi septembra. Malokaterikat sem Vam tako z veseljem poročal, kakor sedaj. Že nekaj let sem ste čitali ob tem času, da se na velike shode v Logu zbere v prostorni romarski cerkvi poleg mnogoštevilnih romarjev tudi velik pevski zbor, ki točno po cerkvenih določilih raz kor prepeva skladbe strogo cecilijanskega duha. Do sedaj smo spravili na kor ob takih prilikah do 30 pevcev, a letos se je združilo pet cerkvenih zborov iz Goč, Slapa, Vipave, Budanj in Šturja do 60 pevcev. Dne 15. avgusta pel je mešani zbor iz Vipave in Šturja na mali Šmarin 8. septembra le možki zbor.

Nekako v skrbi smo bili, kako bode mogoče z eno samo glavno skušnjo doseči edinstvo in taktno soglasje pri mnogoštevilnem zboru, ki je prvikat združen od petih strani. Ali domači gg. pevovodje so s svojim trudom nepričakovano olajšali glavno skušnjo. Kreutzer-jevo mašo op. XI. so natančno znali ne samo melodije, ampak tudi strogo takt. Po odpetem Kyrie se je le nekaj glavnih navodil dalo gledé sopenja, jasnega izgovarjanja, skupnega crescendo, pianissimo in glej ko se še enkrat Kyrie ponovi, so bili že vsi pevc tako navajeni enakomernega postopanja, kakor bi bili že zdavnaj vajeni skupnega petja. Credo se je potem samo enkrat še ponovil, pri družih točkah je zadostoval samo opomin paziti na dirigenta. Prepričani smo bili, da ko se za pevce nekoliko vzvišeni prostor razširi, bodo vsi videli pevovodje vodečo roko in po tej tudi vsi enakomerno peli.

Po skušnji na prostem si lahko opazil, kaj stori skupno vzajemno delovanje. Marsikateri zbor ni znal še ceniti svoje moči, a sedaj se je prepričal, da drugi enako delajo, da združene moči napravijo vspeha, katerega prej še poznal ni. Vrstile so se narodne pesmi, zdaj vsaki zbor za se, zdaj vsi skupaj. In do 60 pevcev broječ zbor, kak ogromen vtis za oko, kaj še le za ušesa! Kar se je letos začelo, ponavljati se mora vsako leto, to je bila enoglasna želja vsem.

Na praznik rojstva Marije D. je res odmevalo še bolje, kakor nam je glavna skušnja obetala. Nekateri so še doma pilili in po navodilu se še natančneje vadili. Ne vem, komu bi dajal prednost, ali prvemu tenorju z njegovim milodonečim glasom, ali krepkemu basu II. ali srednjim skladbi barvo daječim glasovom. Pri darovanji (ofru), ki dolgo časa traja,

pele so se Marijine pesmi v slovenskem jeziku. Da se nekoliko odpočijejo, peli so posamezni zbori sami, zadujo pesem vsi skupaj. To je bilo radi rezlike in radi odmora, pa tudi, da vsaki zbor pokaže kako v domači cerkvi prepeva slavospeve Božji porodnici. In dasi je opravilo s propovedjo vred trajalo dve uri, vendar nismo bili utrujeni, vstrajali bi bili gotovo še toliko časa.

Na vsaki način pa so Vipavci pokazali, kaj premorejo s svojimi pevsкими grli in v tem obziru so lahko ponosni; niso zadnji na Slovenskem.

Naj še dostavim veselo novico, da so tudi nove velike orgle za Log že naročene pri znanem mojstru g. Goršič-u. V dveh letih bodo že postavljene. Soditi po orglah v Vipavskem trgu, katere je predlanskim izdelal g. Goršič in so menda prve sedaj na deželi, pričakujemo izvrstno delo tudi za Log. Kolikanj ložje nam bode izbrati skladbe, katere bodo lahko tudi orgle podpirale in sicer orgle, ki s posameznimi potezami, ali z raznimi skupinami dajo življenje, barvo in krepko podporo glasovom. Kako težavno je sedaj! Le par registrov in še tistih razglašenih in nekako čudno starinsko glasecih zamoreš rabiti. Včasih zavrišči, da ti neljubo ušesa trga, pa zopet žalostno pojema, kakor bi jetika hotela sedaj pa sedaj končati zastarelo življenje.

G. Goršič ima pa ravno tukaj lepo priliko razvijati svojo mojstersko izkušnost. Kakor malokje drugod bodo tukaj slišali njegov opus ljudje iz raznih dežel, bodisi daleč iz Kranjske, bodi si sem od Gorice ali od Trsta. Saj se romarjev ceni nad 10.000. Slišali bodo, da tudi domačini imamo umetnikov, na katere zamoremo biti ponosni, in da so časi minuli, ko smo morali vsako večje delo naročevati v tujini. Pri domačem umotvoru hočemo tudi domači pevci Mariji na čast za naprej še večjim veseljem sodelovali. V to pomozi Bog in sv. Cecilija!

y.

Razne reči.

— Sv. stola najnovejše določbe gledé cerkvene glasbe. Tajništvo zbora za sv. obrede, S. R. C., je razposlalo tri spise, kojih prvi, določba z dné 7. julija 1894. velja za vesoljno cerkev. Drugi z dné 6. julija 1894 in tretji z dné 21. julija 1894 sta sicer namenjena le prevz. italijanskim škofom, toda sta za naše okoliščine tolikega pomena, da bi se morala v domačem jeziku po vsih krajih razširiti, ker „Regolamento“ že pred 24 leti od sv. stola potrjena načela cecil. društva za Nemško, Avstro-Ogersko in Švico v najkrajši obliki obsega. — C. Gl. bode prinesel vse tri akte v slovenskem jeziku.

— V Rimu že nekaj časa prizvajajo dečke „gregorijanske šole“, da s sopranom in altom pri Sikstini sodelujejo; nameravajo tudi zanje ustvariti posebne ustanove.

— † P. Suitbert Baeumer, benediktinec beuronske kongregacije, dobro znan po svojih liturgičnih spisih (tiskanih v Histor. Jahrbuch, Innsbr. theol. Quartalschrift, Katholik, hist.-polit. Blätter i dr.) je umrl dné 12. avg. t. l. v Freiburg-u v Br. Obhodil je pol Evrope nabirajoč gradiva za večje delo o „liturgični reformi sv. Gregorija Vel.“; žal, da ga ni mogel zvršiti, ter da je šlo mnogo njegovih načrtov in študij ž njim v grob. R. I. P.

— Glasbena slavnost, prirejena na čast Orl. Lassus-a v njegovem rojstnem mestu Mons, se ni nič kaj dobro obnesla. Poleg ne veliko vredne Eden-ove kantate stata je na programu — Mozartova „Don Juan-ouvertura, Beethoven-ova ouvertura h „Koriolan-u“ R. Wagner-jev „Waldkürenritt“; Lassus sam je bil zastopan le s svojim „Salve regina“, „Regina coeli“ „Miserere“ in tremi malimi komadiči za štiri glase.

Listnica vredništva.

Čč. gospode dopisnike zopet prosimo potrpljenja. — Vse pride s časom na vrsto.

Današnjemu listu pridana je 8. in 9. štev. prilog.

Odgovorni vrednik lista **Janez Gnjezda**. — Odgovorni vrednik glasb. priloge **Anton Foerster**.
Zalaga Cecilijino društvo. — Tiska R. Milic.